

31. RĪGA DIMD

Melodija DzR₁₂ 231. lpp.
Teksts¹ V 279, 1689; DzR₁₂ 231. lpp.

Mierīgi

Rī - ga dimd, Rī - ga dimd! Kas to Rī - gu dim - di - nāj'?

Strauji

Ai - ja - jā, tra - la - lā, Kas to Rī - gu dim - di - nāj'?

1. Rīga dimd, Rīga dimd!
Kas to Rīgu dimdināj'?

Piedziedājums.

Aijajā, tralalā,
Kas to Rīgu dimdināj'?

2. Tai meitiņai pūru kala,
Kam trejādi bālēliņi.

Piedziedājums.

3. Tēva brālis pūru kala,
Mātes brālis atslēdziņu.

Piedziedājums.

4. Viņas pašas īstais brālis
Zelta [vāku] liedināja.²

Piedziedājums.

5. Kaut man būtu tā naudiņa,
Kas guļ jūras dibenā!

Piedziedājums.

6. Es nopirktu Rīgas pili
Ar visiem vāciešiem.

Piedziedājums.

7. Es vācietim tā darišu,
Kā vācietis man darij'.

Piedziedājums.

¹ Teksts fonētiski pārcelts rakstu valodā.

² Parasti, rotaļojot, dzied tikai 4 pantus (V — 8; L — 1; Z — 2; K — 7).

8. Es vācieti dancināšu
Uz karstiem ķieģeļiem.

Piedziedājums.

9. Ja vācietis augstu lektu,
Es pakuršu uguntiņu.

Piedziedājums.

Neierobežotam dalībnieku skaitam

I SĀKUMA STĀVOKLIS

Rotaļas dalībnieki stāv dārziņā.

I NORISE DIVOS GĀJIENOS

(V 179, 1522; V — 3)

Pirmais gājiens

1. pants. Rotaļnieki dārziņā iet dejas ceļa virzienā.

Otrais gājiens

Piedziedājums. Dziedot *1. rindu*, rotaļas dalībnieki dārziņā iet uz centru (160. att.).

Dziedot *2. rindu*, rotaļnieki atmuguriski atkāpjas uz savām vietām, kur tie atradās pirmā gājiens sākumā (160. att. pārtrauktās līnijas).

o Dziedot nākošos pantus, dalībnieki atkārtoti pirmo un otro gājienu. Rotaļnieki dārziņā var mainīt virzienu.

Varianti

Pirmais gājiens

Rotaļas dalībnieki dārziņā iet dejas ceļam pretējā virzienā (V 1850, 236).

Dziedot panta pirmo pusi, rotaļnieki dārziņā iet dejas ceļa virzienā, bet, dziedot otro pusi, — dejas ceļam pretējā virzienā (V 1960, 156).

Otrais gājiens

Rotaļnieki, ejot uz dārziņa centru, divas reizes izpilda šādu soļu kombināciju: 1. takti — solis ar labo kāju, solis ar kreiso kāju; 2. takti — labo kāju pieliek blakus kreisajai un otrajā taktis daļā pauzē. Otrreiz soli sāk ar kreiso kāju. Ejot atpakaļ uz savām vietām, rotaļnieki atmuguriski izpilda četrus soļus (V 1850, 236).

Rotaļnieki, ejot uz centru, izpilda divas reizes trīs soļus ar pauzēšanu, pie kam trešo soli sper uz priekšu (V).

Rotaļnieki, ejot uz dārziņa centru, izpilda ritmam atbilstošus trīs sīkus soliņus un pieliek kāju pie kājas, kas izlikta priekšā. Rotaļas dalībnieki, atkāpjoties atmuguriski uz vietām, kur tie atradās pirmā gājiena sākumā, izpilda tikai trīs soļus, pie tam trešajā soli šūpo augumu atpakaļ un pēc tam sper soli uz priekšu, t. i., uz dārziņa centru (V 1960, 156).

Ejot uz dārziņa centru, rotaļnieki sadotās rokas ceļ uz augšu, bet, ejot atpakaļ uz savām vietām, kur tie atradās rotaļas sākumā, rokas pamazām nolaiž (V).

II SĀKUMA STĀVOKLIS

Rotaļas dalībnieki stāv dārziņā. Viens vai vairāki dalībnieki nostājas dārziņa vidū (71. att.).

II NORISE DIVOS GĀJIENOS

(Z 1955, 16997; Z — 2; K — 1)

Pirmais gājiens

1. *pants*. Rotaļnieki dārziņā iet dejas ceļa virzienā vai arī dejas ceļam pretējā virzienā. Vidējais rotaļnieks iet pretējā virzienā nekā rotaļas dalībnieki dārziņā. Ja vidū atrodas vairāki dalībnieki, tie iet iekšējā aplī kolonā pa vienam vai pa pāriem. Partneri parasti satveras iekšējo elkoņu satvērienā, t. i., meita ietveras puisa elkonī. Meitai malējā roka sānos, puisim — vai nu nolaista, vai brīvi saliekta vidukļa augstumā. Partneri var satverties arī citos satvērienos vai aptvērienos.

Otrais gājiens

Piedziedājums. Vidējie rotaļnieki izraugās partnerus no dārziņa un griežas ar tiem apkārt uz vienu un otru pusi. Griežoties partneri satveras elkoņu satvērienā. Meitai malējā roka sānos, puisim — brīvi saliekta priekšā zemāk nekā krūšu augstumā. Parasti griežas apkārt ar palēciena soli. Ja partneri satveras slēgtajā satvērienā vai ieāķējas pirkstgalos, tad griežas apkārt sīkā pievilciena solī. Ja satver abas plaukstas ap partnera elkoņiem, tad izpilda palēciena soli. Abos gadījumos griešanos sāk pa kreisi (148. att.).

Piedziedājuma beigās vidējie rotaļnieki atvadās no uzlūgtajiem partneriem un nostājas dārziņā, bet uzlūgtie partneri paliek vidū.

o Dziedot nākošos pantus, rotaļnieki atkārtoti pirmo un otro gājienus.

Variants

Dziedot piedziedājumu, vidējais rotaļnieks ar uzlūgto partneri negriežas apkārt, tikai sasveicinās un atvadās (K 1198, 6194).

Neierobežotam pāru skaitam

III SĀKUMA STĀVOKLIS

Rotaļnieki pa pāriem nostājas dārziņā (70. att.).

III 1. NORISE DIVOS GĀJIENOS

(Z 1955, 17124; V — 1)

Pirmais gājiens

1. pants (dzied lēni). Rotaļas dalībnieki dārziņā iet dejas ceļa virzienā.

Otrais gājiens

Piedziedājums (dzied ātri). Partneri satveras elkoņu vai slēgtajā satvērienā un skrējiena solī griežas apkārt.

o Dziedot nākošos pantus, rotaļnieki atkārtoti pirmo un otro gājienu.

Varianti

Pirmais gājiens

Rotaļas dalībnieki pāru kolonā (77. att.) iet aplī (V 1960, 128).

Otrais gājiens

Rotaļnieki pirms apgriešanās sasit plaukstu (V 1960, 128).

III 2. NORISE DIVOS GĀJIENOS

(V 116, 20644; V — 3)

Pirmais gājiens

1. pants. Dziedot panta *1. rindu*, rotaļas dalībnieki dārziņā iet pa labi, bet, dziedot *2. rindu*, — pa kreisi.

Otrais gājiens

Piedziedājums. Puiši nostājas kolonā pa vienam ārējā aplī un dodas dejas ceļa virzienā, bet meitas savukārt iet iekšējā aplī dejas ceļam pretējā virzienā (181. att.).

Piedziedājuma beigās partneri satiekas un nostājas pa pāriem dārziņā.

Variants

Otrais gājiens

Dziedot piedziedājumu, partneri satiekas dārziņa pretējā pusē vai arī aiziet līdz koncentrisko apļu sākuma vietām (V).

III 3. NORISE DIVOS GĀJIENOS

(V 279, 1689; V — 10; Z — 2; K — 1)

Pirmais gājiens

1. *pants.* Rotaļnieki dārziņā gājiena solī iet dejas ceļa virzienā. Pāra meita atrodas puisim labajā pusē.

Otrais gājiens

Piedziedājums (dzied vairākas reizes). Partneri pagriežas viens pret otru (puisis ar seju dejas ceļa virzienā) un izpilda saistīto (121. att.) vai nesaistīto viju tik ilgi, kamēr satiekas ar partneri, ar kuru iesāka rotaļu. Iet vai nu soļiem, vai arī dejo polku. Partneri, satikušies un satvērušies kādā no raksturīgākajiem satvērieniem, griežas apkārt uz vietas līdz piedziedājuma beigām.

o Dziedot nākošos pantus, rotaļnieki, atkārto pirmo un otro gājienu.

Varianti

Dzied četrus pantus, tad dzied pirmo pantu un rotaļu beidz (Z 1168, 1922).

Pirmais gājiens

Rotaļas dalībnieki dārziņā iet dejas ceļam pretējā virzienā. Pāra meita atrodas puisim kreisajā pusē (V 1414, 354).

Dziedot 1. panta 1. rindu, rotaļnieki dārziņā iet dejas ceļa virzienā, bet, dziedot 2. rindu, — dejas ceļam pretējā virzienā (V 1959, 20).

Rotaļnieki pāru kolonā (77. att.) iet aplī (V 1960, 72).

Otrais gājiens

Izpildot nesaistīto viju, rotaļnieki iet viens otram garām vispirms gar labajiem pleciem (V 554, 304). Rokas sānos vai nolaistas gar sāniem (V).

Nesaistītājā vijā meitas iet dejas ceļa virzienā, bet puisi — dejas ceļam pretējā virzienā (185. att.). Viju beidzot, partneri satiekas apļa pretējā pusē. Satikušies, pāri līdz piedziedājuma beigām griežas labajos elkoņos (V 1414, 354).

Izpildot viju, pretimnācēji savstarpēji saliek kopā gan labās, gan kreisās plaukstas. Dziedot piedziedājumu pēc 1. panta, viju izpilda ātriem gājiena soļiem, bet pēc 2. panta — polkas soļiem (V 279, 1689).

Izpildot viju, pretimnācēji savstarpēji sasit zoda augstumā paceltas plaukstas (V 1960, 72; 76, 657 un 658).

Rotaļnieki, izpildot viju, sadod rokas ar pretimnācējiem parastajā sasveicināšanās satvērienā (V 189, 419; V — 2; Z — 1).

Izpildot viju, pretimnācēji sadod zoda augstumā paceltās plaukstas vijas sasveicināšanās satvērienā un dejo polku (Z 3, 2448; V — 1).

Rotaļas dalībnieki izpilda dubulto viju, t. i., pretimnācēji apgriežas apkārt, satvērušies elkoņu satvērienā. Vijas gājienu rotaļnieki sāk, satvērušies labajos elkoņos (V 1960, 2328; V — 2; K — 2).

Viju izpilda tik ilgi, līdz katrs atgriežas atpakaļ pie sava partnera, t. i., apiet apkārt visu apli (K 1955, 207).

Ar kuru partneri griežas elkoņu satvērienā panta beigās, ar to izpilda pirmo gājienu (V 1960, 2328).

IV SĀKUMA STĀVOKLIS

Partneri, stāvot viens pret otru, veido apli kolonā pa vienam (168. att.).

IV NORISE DIVOS GĀJIENOS

(V 116, 18737 un 18738; 1960, 37)

Pirmais gājiens

1. pants. Dziedot panta 1. rindu, rotaļnieki atbilstoši mūzikas ritmam sasit divreiz savas plaukstas un pēc tam — labās plaukstas ar partneri, tad atkal sasit divreiz savas plaukstas un pēc tam — kreisās plaukstas ar partneri.

Dziedot panta 2. rindu, rotaļnieki, pagriezušies pret blakus stāvošā pāra partneri, sasit plaukstas tādā pašā secībā, kā dziedot panta 1. rindu.

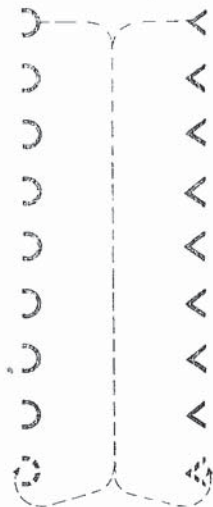
Otrais gājiens

Piedziedājums. Rotaļnieki, sadodot rokas un dejojot polku, izpilda saistīto viju.

Variants

Pirmais gājiens

Sasitot plaukstas, piesit kājas (V 1960, 37).

194. att.

V SĀKUMA STĀVOKLIS

Dalībnieki nostājas gatvē (192. att.).

V NORISE VIENĀ GĀJIENĀ

(V 554, 270)

- 1. pants.* Pirmā pāra partneri iet viens otram pretī, satikušies satveras vai aptveras kādā no raksturīgākajiem satvērieniem vai aptvērieniem un dejo uz gatves otru galu. Nonākuši gatves otrā galā, partneri šķiras un atkal nostājas gatves līnijās (sk. 194. att. pārtrauktās līnijas).

Dziedot piedziedājumu, pirmā pāra darbību izpilda nākošais pāris.

o Dziedot nākošos pantus ar piedziedājumu, pirmā pāra darbību turpina nākošie pāri. Norisi beidz, kad visi dalībnieki ir izpildījuši pirmā pāra darbību.